

**MÜDÜR YARDIMCILARI VE YÜKSEKOKUL SEKRETERİ
ARASINDAKİ AST-ÜST İLİŞKİSİ ÖRNEĞİ ESASINDA
MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA YAŞANAN GÖREV VE
YETKİ UYUŞMAZLIKLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Öğr. Gör. Mehmet MECEK*
Öğr. Gör. Hüsna DOĞAN**

ÖZET

Meslek yüksekokulları akademik ve idari olmak üzere iki yapıya sahiptir. İki ana kolona sahip bir ev şeklinde tasavvur edebileceğimiz meslek yüksekokulunun idari ve akademik kolonu ile yönetim çatısının içerisinde barındırdığı tüm unvan ve görevler yükseköğretim mevzuatında tanımlanmış ve birbiriyle ilişkilendirilmiştir. Ancak bazı unvan ve görevler ile ilgili yanlış değerlendirmeler söz konusudur. Mevcut yanlış değerlendirmelerin yanı sıra bilgi ve tecrübe eksiklikleri nedeniyle de bazı idari ve akademik görevlerin ilgililerince mevzuatta yer alan hükümler doğrultusunda ifa edilmemesi idari yapıdaki ast-üst ilişkilerinde ve görev-yetki dağılımlarında hukuka aykırı uygulamalara neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı yüksekokul teşkilatında yaşanan/yaşanabilecek görev ve yetki uyuşmazlıklarını tespit etmek ve bu uyuşmazlıklar nedeniyle ortaya çıkan/çıkabilecek sorunlara çözüm önerileri geliştirmektir. Mevzuata aykırı olarak gerçekleştirilen bu uygulamaların en önemli nedenleri yüksekokul sekreterlerinin görev ve yetkilerinden uzaklaştırılarak istihdam edilmeye çalışılması ile müdür

* Afyon Kocatepe Üniversitesi, mmecek@aku.edu.tr

** Afyon Kocatepe Üniversitesi, husnadogan@aku.edu.tr

yardımcılarının görev ve yetki tanımlarının yapılmaması ve/veya yöneticilik vasıflarının yalnızca birkaç işle sınırlı tutulmasıdır.

ANAHTAR KELİMELER: MYO İdari Yapısı, Görev Uyuşmazlıkları, Görev ve Yetki Uyuşmazlıkları, Yüksekokul sekreteri, Yüksekokul Müdür Yardımcısı.

**THE CONFLICTS BETWEEN DUTY AND AUTHORIZATION
IN VOCATIONAL HIGHSCHOOLS BECAUSE OF
MISINTERPRETATIONS OF THE LEGISLATION: THE
CASE OF SUPERIOR-SUBORDINATE RELATIONSHIP
BETWEEN VOCATIONAL SCHOOL SECRETARY AND VICE
MANAGER**

ABSTRACT

Vocational highschools have two structures as academic and administrative management. In the form of home vocational highschool can be seen as having two main columns wich are academic and administrative management with a manegement roof where all the titles and duties are discribed and associated with each other according to the legistlation of higher education. However because of some reasons that we will explain in our study some duties and titles are misinterpreted. In this study we aim to eliminate the negative practices which are often confronted in vocational highschool the conflict of duty and authorization and to give solutions. In addition to misinterpretations, because of lack of knowledge and experience, some administrative and academic duties which are not implied acording to the legistlations by authorised people, cause unlawful implementations of superior-subordinate relation as well as unlawful implementations of distributions of duty and authorization with not describing the vice manager's duty and authorization and/or limiting their management skills only to a few job.

KEYWORDS: *The Administrative Structure of Vocational Highschool, Conflicts of Duty and Authority, Vocational Highschool Secretary, Vice Manager*

GİRİŞ

Kaliteli bir mesleki eğitim hizmeti kurumsallaşmış, profesyonel bir örgütsel yapı ile söz konusu olabilir. Bu örgütsel yapının tesisinde öncelikle örgütsel yapıyı oluşturan personel ve birimlerinin tanımlanması gerekmektedir. Birimlerin tesis edilmesi, personelin bu birimler ile ilişkilendirilmesi, birimler ve personel tarafından yapılacak iş ve işlemlerin tayini bu tanımlamanın kapsamındadır. Kısacası yapılacak iş ve işlemler esas alınarak görev ve yetki paylaşımının yapılması, ast-üst ilişkilerinin belirlenmesi ve kurumsal etkileşim kanallarının düzenlenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde yükseköğretim düzeyinde mesleki eğitim hizmetinin verildiği meslek yüksekokullarının akademik ve idari yapısı ile bu yapıyı oluşturan personelin görev ve yetkilerinin tanımlanması konusunda mevzuat açısından ciddi bir eksiklik bulunmamaktadır. Ancak yapılan tanımlamalar haricinde uygulamalar yapıldığı da bilinen bir gerçektir. Bunun en önemli nedenleri bilgi eksikliği ve denetim yetersizliğidir.

Yakın zamanda Yükseköğretim Kurumu öncülüğünde geniş katılımlı olarak yapılan ancak yeterli ilgiyi görmediğini düşündüğümüz¹ yeni Yükseköğretim Yasası taslağının meslek yüksekokulu teşkilat yapısında ne gibi değişiklikler önerdiği, mevcut sorunlara ne gibi çözümler üretebileceği hususlarında değerlendirmeler yaparak tekrar yapılması beklenen yeni Yükseköğretim Yasası taslağı için meslek yüksekokulu teşkilat yapısı konusunda bazı fikirler ileri sürülecektir.

Meslek yüksekokulların işlevlerindeki değişimler, yeni yönetim anlayışı doğrultusunda piyasa ve dış kurumlar ile olan etkileşimi, eğitim kalitesinin artırılması, personel tükenmişliği ve doyum-tatmin düzeylerinin tespit edilmesi gibi konularda literatürde yapılmış birçok akademik çalışmaya rastlanılmaktadır. Ancak meslek yüksekokullarının yönetsel yapısı içerisinde meydana gelen görev ve yetki uyuşmazlığı konusunda daha önce yapılmış herhangi bir çalışma tespit edilememiştir. Literatürdeki bu boşluğu doldurmak amacıyla yaptığımız çalışmanın teşkilat yapısında yaşanan/yaşanabilecek görev ve yetki uyuşmazlıkları noktasındaki sorunların çözümünde fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

¹ Tartışmaya açılan, öneri ve eleştirilerin yapılması istenilen yasa taslağı Yükseköğretim Kurumu'nun web sitesinden kaldırılmıştır.

I. MYO'LARIN YÜKSEKÖĞRETİM İÇERİSİNDEKİ YERİ VE İDARİ - AKADEMİK YAPISI

Üniversitelerin tarih sahnesinde ilk kez yer alması konusunda bir görüş birliği mevcut değildir. 1088 yılında kurulan Bologna Üniversitesinin, 1065 yılında Bağdat'ta kurulan Nizamiye Medresesinin, 859 yılında Fas'ta kurulan Kureviyyin Üniversitesinin, 786 yılında Endülüs'te kurulan Kurtuba Üniversitesinin, 726 yılında Tunus'ta kurulan Kayruvan Üniversitesinin, 425 yılında kurulan Konstantinopoli Üniversitesinin, M.Ö.387 yılında Platon'un Atina'da kurduğu Akademia'nın dünyada kurulan ilk üniversite olduğu görüşleri mevcuttur. Hatta ilk üniversitenin Şanlıurfa'nın Harran ve Mardin'in Nusaybin ilçelerinde kurulduğu yönünde de görüşler ileri sürülmektedir.

Bilim tarihçisi John Desmond Bernal'a göre; eski Yunan'da kurulan okullar eğitimden çok araştırma yapma işlevine sahip özel okul niteliğindeydiler. Zamanın şartlarına göre bir yükseköğretim hizmeti verildiği düşünülse de üniversite olarak tanımlanabilecek eğitim kurumları değillerdi. Bu nedenle Bernal'a göre tarihte kurulan ilk üniversiteler medreselerdir². Söz konusu medreselerin muhteviyatı ve eğitim şekli konusundaki yaşanan fikir ayrılıkları nedeniyle hangi eğitim kurumunun ilk üniversite olarak kabul edileceği hususunda bir görüş birliğine varılamamıştır. Ancak söz konusu eğitim kurumlarının teşkilat yapısı (idari-akademik), eğitim şekli ve metotları açısından günümüz üniversiteleri ile birebir örtüştüğü de iddia edilemez.

İslam inancının eğitime verdiği önemin bir yansıması olarak kabul edilen medreseler zamanın şartlarına göre İslam coğrafyasında uzun bir süre üniversitelerin işlevlerini yerine getirmişlerdir. Medreseler, günümüzde üniversitelerinde kullanılan "*rektör*", "*dekan*" gibi terimlerin ilk olarak kullanıldığı kiliselerce kurulan Hıristiyan üniversitelerinin de atası kabul edilir³. Günümüz modern ve çağdaş üniversitelerin temelini Hıristiyan üniversitelerine dayandığı şeklindeki yaygın görüş dikkate alındığında medreselerin günümüz üniversitelerinin kurulması ve

² GÜNAY Durmuş (2004), "Üniversitenin Neliği, Akademik Özgürlük ve Üniversite Özerkliği", First International Kongress on University Education in the 21 st Century, Fatih Üniversitesi, İstanbul, s. 2.

³ GÜNAY, (2004), s. 2.

gelişmesindeki önemi göz ardı edilemez. Bu durum aslında yükseköğrenim kurumlarımızın ne denli köklü ve eskiye dayandığını ispatlamaktadır. Eğitim kültürümüzün köklü olması nedeniyle zaman zaman uygulamaya koyulan eğitim politikalarımızın birçok ülkeye örnek teşkil etmiştir. Örneğin 1946 yılındaki üniversite özerkliği ve Türk Eğitim Modeli UNESCO tarafından tüm dünyaya örnek olarak gösterilmiştir⁴.

Anadolu'daki varlığı Selçuklu ve Osmanlı devletlerine kadar dayanan medreseler yükseköğretim kurumlarımızın temelini oluşturmaktadır. Fatih Sultan Mehmet Han zamanında fen ve din ilimlerinin birlikte okutulması için kurduğu Fatih Külliyesi (medreseler topluluğu) ülkemizin ilk modern üniversitesi olarak kabul edilen İstanbul Üniversitesi'nin temelini oluşturmaktadır. İstanbul Teknik Üniversitesinin (İTÜ) temeli olan Mühendishane-i Bahr-ı Hümayun'un 1773 yılında kurulmasıyla yükseköğretimde modernleşme sürecine girilmiştir. 19. yüzyılda idari, askeri, sınaî ve tıbbi ihtiyaçlar sebebiyle açılan yükseköğretim kurumları günümüz fakültelerinden çok uzak değillerdir. Günümüz üniversitelerinin ilk örnekleri ise 1846 yılında açılma kararı alınan ve 1863 yılında açılmaya başlanan darülfünunlardır. Darülfünunların beşincisi olarak 1908 yılında açılan ikinci Darülfünun-u Osmanî 1912 yılında İstanbul Darülfünunu olarak adını değiştirmiştir. 1924 yılında çıkarılan bir kanunla Darülfünun-u Osmanî⁵adıyla eğitim faaliyetine devam eden bir diğer okul, 1933 yılında çıkarılan bir yasayla kapatılarak yeniden açılmış ve İstanbul Üniversitesi adıyla eğitim vermeye devam etmiştir.

İlk modern üniversitemiz olarak kabul edilen İstanbul Üniversitesi'nden önce de yukarıda belirttiğimiz gibi birçok yükseköğretim kurumuna sahiptik. Ancak teşkilat yapısı ve eğitim modeli dikkate alındığında bu eğitim kurumlarının günümüz karşılığı daha çok fakülte ve araştırma enstitülerine benzemektedir. Kurulduğu tarihsel dönemlerde bir üniversite olduğu tartışmasız olan darülfünunlar

⁴ KÜÇÜKCAN Talip ve GÜR Bekir S., (2009), "Türkiye'de Yükseköğretim: Karşılaştırmalı Bir Analiz", Seta Yayınları, 1.Baskı, Ankara, s. 17.

⁵ İkinci açılan darülfünun olan bu okul 1870 yılında kurulmuş olup, 1908 yılında kurulan okuldaki farklıdır.

ise klasik üniversite anlayışının yansıması olarak modern - çağdaş üniversite modeline geçişimizde önemli bir rol oynamışlardır.

Türkiye’de İstanbul Üniversitesinin kurulduğu 1933 yılından son anayasamızın tesis edildiği 1982 yılına kadar 19 üniversite kurulmuştur. 1982 yılında 8 yeni üniversite kurulurken, 1984 yılında ilk vakıf üniversitemiz olan Bilkent Üniversitesi kurulmuştur. 1992 yılında 23 devlet ve 1 vakıf üniversitesi kurulmuştur. 1992 yılından 2006 yılına kadar 2 devlet, 22 vakıf üniversitesi eğitim hayatına başlamıştır. 2006 – 2011 dönemleri ise ülkemizdeki üniversite sayısının artmasındaki en önemli dönemdir. Her ile bir üniversite kurulması amacıyla yapılan çalışmalar sonucu 2011 yılı itibarıyla 50 devlet ve 38 vakıf olmak üzere toplamda 88 yeni üniversite ülkemize kazandırılmıştır. 2011 yılı sonrasında da yeni üniversitelerin kurulmasına devam edilmektedir⁶.

A. Üniversitelerin Organik, Akademik ve İdari Yapısı

Tarihsel süreçte üniversiteler ile ilgili bazı önemli yasal düzenlemeler yapılmasına rağmen anayasal düzeyde yapılan ilk düzenleme 1961 anayasasında (m.120) söz konusu olmuştur. 1973 yılında yükseköğretim ile ilgili düzenlemelerde bazı değişikliklere gidilmiştir. Yükseköğretim ve üniversiteler ile ilgili mevcut hukuki düzenlemelerin temeli 1982 anayasasının 130’uncu maddesine dayanmaktadır. Anayasanın 130/1 maddesinde;

“Çağdaş eğitim – öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacıyla ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim – öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur”,

⁶ GÜNAY Durmuş ve GÜNAY Aslı (2011), “1933’den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler”, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Sayı: 1(1), s.2; İLYAS İbrahim Emre (2012), “Yükseköğretimin Finansmanı: Türkiye İçin Model Önerisi”, Kalkınma Bakanlığı Yayınları, 1.Baskı, Ankara, s.80; YÜCEL Cemil ve KARATAŞ Ebru ve DEMİRHAN Gökhan, “Yükseköğretim Kurumlarının Sınıflandırılması”, 7.Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı, Pegem Akademi Yayınları, Malatya, s. 420.

hükmüne yer verilmektedir. Bu madde ile üniversitelerin hangi esas - amaçla ve hangi görevleri yerine getirmeleri için, kim tarafından, hangi usulle kurulabileceği hususlarına açıklık getirilmiştir. Ayrıca ayrıntıya gidilmeden üniversitelerin çeşitli birimlerden oluşacağı ifade edilmiştir. Üniversitelerin ancak kanunla kurulabileceği belirtilmiştir. Anayasanın 130/9'uncu maddesinde de;

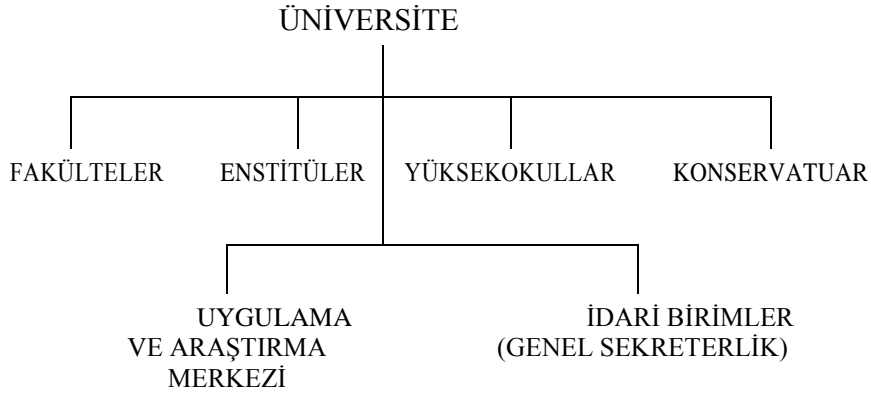
“Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri, görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri, öğretim elemanlarının görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri, öğretim elemanı yetiştirme, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri, öğretim düzeyleri ve süreleri, yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar, Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler, disiplin ve ceza işleri, mali işler, özlük hakları, öğretim elemanlarının uyacakları koşullar, üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi, Yükseköğretim kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması kanunla düzenlenir”,

hükmüne yer verilerek üniversite içerisinde bulunan yükseköğretim kurumlarının ve organlarının yine kanunla tesis edilebileceği vurgulanmıştır. Ayrıca bu kurum ve organların seçimleri, işleyişleri, görev, yetki ve sorumluluklarının da kanunla (kanunlarla) düzenleneceği belirtilmiştir.

Yükseköğretimle ilgili amaç ve ilkeleri belirlemek ve bütün yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim - öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esasları bir bütünlük içinde düzenlemek amacıyla Anayasamızın 130/9'uncu maddesi gereğince hazırlanan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 04.11.1981 tarihinde kabul edilmiş, 06.11.1981 tarih ve 17506 sayılı Resmi Gazetede de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2547 sayılı yasanın 3/c maddesinde yükseköğretim kurumları; *“üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, araştırma ve*

uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokulları”, olarak tanımlanmıştır. Aynı yasanın 3/d maddesinde ise üniversiteler; “*bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur*”, şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere üniversitenin; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Yasa metninde geçen “*..ve benzeri kuruluş ve birimler..*” terimi üniversiteye bağlı diğer yükseköğretim kurumlarını (uygulama ve araştırma merkezleri, konservatuar, meslek yüksekokulları) ve idari birimleri (genel sekreterlik ve bağlı birimlerini) kapsamaktadır.

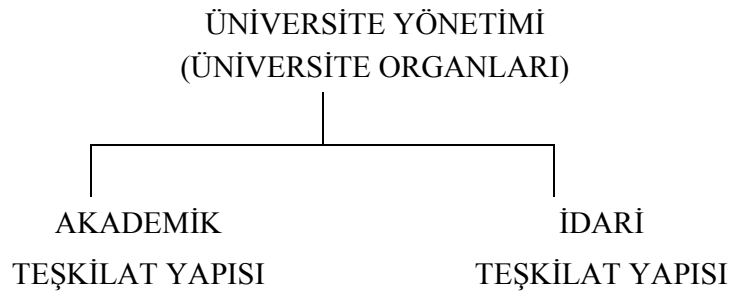

Şekil 1. Üniversiteye Bağlı Kuruluş ve Birimler

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda üniversite organik olarak ele alınmıştır. Organların içerisinde yer alan personeli ise idari ve akademik olarak ayrı ayrı düzenlenmiştir. Buradaki ayırım sadece personel çeşidi olmanın yanı sıra yapılan iş ve işlemlerin ayırımı da ortaya koymaktadır. Anayasamızın 130/1 maddesinde yükseköğretim kurumlarınca yerine getirilmesi gereken asli işler (*çeşitli düzeylerde eğitim – öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak,*

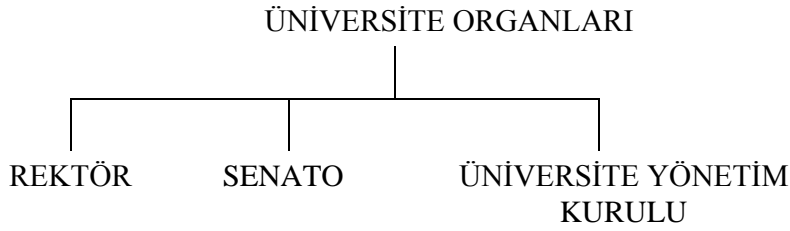
ülkeye ve insanlığa hizmet etmek) akademik personel tarafından yerine getirilirken, bu hizmetlerin mevzuata uygun bir şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli olan ikincil işlemler de idari personelce yerine getirilmektedir. Genel hatlarıyla yapılan bu ayırım yükseköğretim ile ilgili diğer hukuki normlarda da kendini göstermektedir.

Anayasamızın 130'uncu maddesi ile genel bir çerçeve içerisine alınan yükseköğretim kurumları 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile şekillendirilmiştir. Üniversite, enstitü, fakülte ve yüksekokulların organları yani yönetsel yapıları ve bunların birbirleriyle olan ilişkileri belirlendikten sonra bu yapıya bağlı olarak çalışan/çalışacak olan akademik (yasanın beşinci bölümünde) ve idari personel (yasanın sekizinci bölümde) tanımlanmıştır. 2547 sayılı yasada idari personel ve tabi olduğu yönetim örgütleri yalnızca 2 (iki) madde (m.51-52) ile tanımlanmıştır. Bu nedenle idari personel ve çalışma esasları 07.10.1983 tarihinde kabul edilip, 21.11.1983 tarih ve 18228 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 124 sayılı “*Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*” ile ayrıntılı olarak düzenlemiştir. Akademik personelin 2547 sayılı yasada tanımlanması ise daha ayrıntılıdır. Ancak üniversite birimlerinin akademik yönden teşkilatlanması, işleyiş, görev, yetki ve sorumluluklarıyla, ilgili alt birimlerin üst birimlerle olan ilişkilerini düzenlemek amacıyla “*Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği*” 18.02.1982 tarih ve 17609 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 2914 sayılı “*Yükseköğretim Personel Kanunu*” ile öğretim elemanlarının sınıflandırma ve özlük hakları ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Şekil 2. Üniversite Teşkilat Yapısı

2547 sayılı yasanın “*Yükseköğretim Kurumları*” başlıklı dördüncü bölümünde üniversite organları rektör (m.13), Senato (m.14) ve Üniversite Yönetim Kurulu (m.15) olmak üzere 3 (üç) kısma ayrılmıştır. Aynı bölümün devamı maddelerde (16-21) fakülte (m.16-18), enstitü (m.19) ve yüksekokulların (m.20-21) organları da tanımlanmıştır.

Şekil 3. Üniversite Organları

B. Yüksekokulların Organik Yapısı

Yukarıda da belirtildiği gibi 2547 sayılı yasanın dördüncü bölümünde üniversite ve bağlı yükseköğretim kurumlarının (fakülte, enstitü, yüksekokul) organik yapısı düzenlenmiştir. Yasa koyucu madde 20 (yirmi)’de yüksekokulun organlarını yani organik yapısını düzenlerken akademik ya da idari personelin istihdam edildiği teşkilatlanmadan bahsetmemektedir. Yüksekokulların fonksiyonel yapısına ilişkin bu birimler ayrı mevzuatlarda daha sonra yeniden düzenlenmiştir. Yüksekokulun organik yapısı aynı zamanda yüksekokulların yönetim birimlerinin tesisini de ortaya koymaktadır.

2547 sayılı Yasanın 20’nci maddesi 5 (beş) fıkradan oluşmaktadır. A fıkrasında; yüksekokul organlarının kimlerden oluştuğu; b-c-d fıkralarında bu organların ayrı ayrı yapısı ve işleyişleri; e fıkrasında ise; son iki organın görevleri ile ilgili fakülte kurumuna yapılan atıf yer almaktadır.

2547 sayılı yasanın 20/a maddesinde; “yüksekokulların organları, yüksekokul müdürü⁷, yüksekokul kurulu ve yüksekokul yönetim kuruludur”, hükmüne yer verilmiştir. Dikkat edildiği zaman burada akademik bir görev olan “*bölüm başkanlığı*” ya da idari bir görev olan “*yüksekokul sekreterliği*” hakkında düzeleme yapılmamıştır. Çünkü bu görev ve konular bir organ niteliği taşımamaktadır. Bu nedenle bölüm başkanı, program sorumlusu, yüksekokul sekreteri gibi görevlilerin yüksekokul organik yapısı içerisinde düşünülmesi yani yüksekokul yöneticisi gibi istihdam edilmesi konu bakımından yetki tecavüzlerinin meydana gelmesine neden olmaktadır.⁸

1. Yüksekokul Müdürü

2547 sayılı yasanın 20/b maddesinde “*yüksekokul müdürü*” organı tanımlanmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli unsur yüksekokul müdürünün bir görev olarak değil, organ olarak tanımlandığıdır. Yani yüksekokul müdürü ifadesi ile bir kişiyi değil bir yönetim organı kastedilmektedir.

Yasanın 20/b maddesinin 1’inci paragrafında; “*yüksekokul müdürü, üç yıl için ilgili fakülte dekanının önerisi üzerine rektör tarafından atanır. Rektörlüğe bağlı yüksekokullarda bu atama doğrudan rektör tarafından yapılır. Süresi biten müdür tekrar atanabilir*”, hükümlerine yer verilmektedir. 20/b maddesinin 3’üncü paragrafında; “*müdüre vekâlet etme veya müdürlüğün boşalması hallerinde yapılacak işlem, dekanlarda olduğu gibidir*” hükmüne, 4’üncü paragrafında ise;

⁷ Resmi yazışmalarda imza kısmında sadece “*Müdür*” ibaresinin yazılması doğru olmayıp; yasada tanımlandığı üzere “*Yüksekokul Müdürü*” ibaresinin yazılması gerekmektedir. Bazı Bakanlık teşkilat yasalarında “*müdür*” tanımlaması yapıldığı için birçok kamu personeli teşkilat yasalarını incelemeyen bu ibareyi kullanmayı gelenek-alışkanlık haline getirdiklerine uygulamada şahit olunmaktadır. Bu durum kurum teşkilat yapılarının mevzuat açısından yeterince incelenip, öğrenilemediğinin bir göstergesidir.

⁸ Birçok yüksekokulun web sitesinde mevcut olan “*yönetim, yüksekokul yönetimi*” gibi alanlarda yüksekokul sekreterinin yer alması da hukuki bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Yine bu alanlarda bölüm başkanları ve program sorumlularının olması da doğru değildir. Yüksekokul müdürü ve yardımcıları dışında sadece yüksekokul kurulu ve yüksekokul yönetim kurulu bu alanda gösterilebilir.

“yüksekokul müdürü, bu kanun ile dekanlara verilmiş olan görevleri yüksekokul bakımından yerine getirir”, hükmüne yer verilmektedir. Konumuz açısından en önemli hüküm ise yasanın 20/b maddesinin 2’nci fıkrasında düzenlenmiştir. Fıkroda; “müdürün okulda görevli aylıklı öğretim elemanları arasından üç yıl için atayacağı en çok iki yardımcısı bulunur”, hükmüne yer verilmektedir. Bu madde ile yüksekokul müdür yardımcılarının hukuki varlıkları tanımlanarak, atama ve çalışma süreleri düzenlenmiştir. Kanaatimizce müdür yardımcılarını ile ilgili yapılan hukuki düzenlemede herhangi bir eksiklik ya da yanlış anlaşılmaya neden olabilecek bir ibare yer almamaktadır. Ancak hukuk tekniğine hakim olmayan akademik ve idari personelin bu konuyu daha iyi anlayabilmesi için yeniden düzenlenmesinin isabetli olacağı düşünülmektedir.

Yasa koyucu “Yüksekokul Müdürü”nü bir kişi/görev olarak değil bir organ olarak tanımlamıştır. Bu nedenle bu organ sadece müdürden ibaret değildir. Yüksekokul müdürü tarafından atanan en çok 2 (iki) müdür yardımcısı da bu organın bir parçasıdır. Bu nedenledir ki yüksekokul müdür yardımcılarını ayrı bir maddede bağımsız olarak düzenlenmemiştir. Hatta görev süreleri ve seçilme şekli dışında çalışma koşulları, görev ve yetkileri konularına hiç değinilmemiştir. Yasa koyucunun müdür yardımcılığını ihdas ederken bu fonksiyona ait görev ve yetkinin tanımlanmaması hukuk tekniği açısından mümkün değildir. Tüm bu özellikler müdür yardımcılarının kişi/görev olarak yüksekokul müdürü ile birlikte yüksekokul müdürlüğü makamının/organının bir parçası olmasının sonucudur. Bu nedenle yüksekokul müdürü ibaresi kişi/görev olarak kullanıldığında tek bir kişi olan yüksekokul müdürü kastedilirken; organik olarak kullanıldığında müdür ve yardımcılarının bir bütün olarak düşünülmesi gerekmektedir.

2. Yüksekokul Kurulu

2547 sayılı yasanın 20/c maddesinde “yüksekokul kurulu” organı tanımlanmıştır. Yasanın c fıkrasında; “yüksek okul kurulu, müdürün başkanlığında, müdür yardımcılarını ve okulu oluşturan bölüm veya ana bilim dalı başkanlarından oluşur”, hükmüne yer verilmektedir. Bu hükümlerle yüksekokul kurulunun kimlerden oluşacağı tanımlanmıştır. Aynı yasanın 20/e maddesinde de; “yüksekokul kurulu ve yüksekokul yönetim kurulu, bu kanunla fakülte kurulu ve fakülte yönetim kuruluna verilmiş görevleri yüksekokul bakımından yerine getirirler”, hükmüne

yer verilmiştir. Bu hüküm ile fakülte ve yüksekokullardaki kurulların kendi organları içerisindeki görevlerinin aynı olduğu belirtilmektedir.

Fakülte kurulunun görevleri 2547 sayılı yasanın 17/b maddesinde düzenlenmiştir. Yasanın 17/b maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

*“b. Görevleri: fakülte(yüksekokul) kurulu **akademik bir organ olup** aşağıdaki görevleri yapar:*

- *Yüksekokulun (fakültenin), eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili esasları, plan, program ve eğitim - öğretim takvimini kararlaştırmak,*
- *Yüksekokul (fakülte) yönetim kuruluna üye seçmek,*
- *Bu kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.”*

Yüksekokul kurulunun görevleri sayılı yetki olup, kendisine ayrıca ve açıkça verilmeyen hiçbir konuda faaliyet sürdüremez, işlem yapamaz. Fakültelerde dönem başı ve sonunda periyodik olarak toplantı yapması gerekirken (m.17/a) yüksekokullarda böyle bir zorunlulukları yoktur. Bu nedenle yüksekokul kurulu organik olarak mevcut olmalarına rağmen yüksekokul organları içerisinde çok aktif bir rol oynadığı düşünülmektedir. Akademik bir organ olan bu kurulun varlık nedeni, yüksekokul müdürünün özel nitelikli bazı akademik kararları tek başına almadan, daha katılımlı ve kapsayıcı bir şekilde görüşülerek karara bağlanmasını sağlamaktadır.

3. Yüksekokul Yönetim Kurulu

2547 sayılı yasanın 20/d maddesinde “yüksekokul yönetim kurulu” organı tanımlanmıştır. İlgili fıkrada; “yüksekokul yönetim kurulu; müdürün başkanlığında, müdür yardımcıları ile müdürce gösterilecek altı aday arasından yüksekokul kurulu tarafından üç yıl için seçilecek üç öğretim üyesinden oluşur”, hükmüne yer verilmiştir. Yüksekokul kurulunda olduğu gibi yüksekokul yönetim kurulunda da yüksekokul müdürü ve yardımcıları tabi (sabit) üyelerdir. Diğer üyeler ise akademik görevleri (bölüm başkanlıkları) nedeniyle tabi (sabit) üye olarak göreve gelmemekte olup; seçim ve atama süreçleri sonrasında göreve getirilmektedirler.

Yukarıda da bahsedildiği üzere 2547 sayılı yasanın 20/e maddesinde yüksekokul yönetim kurulunun görevlerinin fakülte yönetim

kurulunun görevleri (m.18) ile aynı olduğu belirtilmektedir. Yasanın 18/b maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

*“b.Görevleri: Fakülte(yüksekokul) yönetim kurulu, **idari faaliyetlerde** dekana(yüksekokul müdürüne) **yardımcı bir organ olup** aşağıdaki görevleri yapar:*

- *Yüksekokul (fakülte) kurulunun kararları ile tespit ettiği esasların uygulanmasında yüksekokul müdürüne(dekana) yardım etmek,*
- *Yüksekokulun (fakültenin) eğitim - öğretim, plan ve programları ile takvimin uygulanmasını sağlamak,*
- *Yüksekokulun (fakültenin) yatırım, program ve bütçe tasarısını hazırlamak,*
- *Yüksekokul müdürünün (dekanın) yüksekokul (fakülte) yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak,*
- *Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek,*
- *Bu kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.”*

Yüksekokul kurulunun aldığı akademik kararların idarece uygulanmasını sağlayan yüksekokul yönetim kurulunun ayrıca bütçe hazırlamak ve öğrenciler ile ilgili bazı idari kararları vermek gibi görevleri mevcuttur. Yasa koyucu idari nitelikli yüksekokul yönetim kurulunu, akademik nitelikli yüksekokul kurulunun aksine yardımcı bir organ olarak tanımlamıştır. Yüksekokul kuruluna göre çok daha aktif bir çalışma şekli olan kurul, yıl içerisinde birçok kez toplanarak karar almaktadır. Bu kurulun varlık nedeni, yüksekokul müdürüne idari faaliyetlerde yardımcı olmak ile yüksekokul müdürünün özel nitelikli bazı idari kararları tek başına almadan, daha katılımlı ve kapsayıcı bir şekilde görüşülerek karara bağlanmasını sağlamaktadır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi yüksekokullar yüksekokul müdürü, yüksekokul kurulu ve yüksekokul yönetim kurulu organlarından oluşmaktadır. Bu organlar yüksekokul oluşumunu ve dolayısıyla yüksekokul yönetsel yapısını da ortaya koymaktadır. Geniş anlamda bu organlara, dar anlamda ise bir organ olarak yüksekokul müdürüne (müdür ve yardımcılara) bağlı olarak faaliyette bulunan 2 (iki) adet teşkilat yapısı bulunmaktadır. Bu yapılar; akademik yapı ve idari yapidir.

C. Yükseköğretim Kurumlarının Akademik Yapısı (Akademik Birim ve Teşkilatı)

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personeli detaylı bir şekilde tanımlamış olmasına rağmen, yükseköğretim kurumlarının akademik teşkilatını ayrıntılı olarak tanımlamamıştır. Yasanın 21'inci maddesinde yükseköğretim kurumlarının akademik teşkilatının farklı nitelikte eğitim yapan bölümlerden oluştuğu, her bölümün bir başkan tarafından yönetildiği, başkanların seçim usulü ve görev süresi ile görevlerinin ne olduğu hakkında bilgi verilmekle yetinmiştir. Daha çok bölüm başkanı üzerinde hüküm ihtiva eden maddede bölüm dışı akademik yapılar olan anabilim dalı, anasanat dalı, program gibi yapıların fonksiyon ve çalışma esaslarından bahsedilmemiştir. Üniversite birimlerinin akademik yönden teşkilatlanması, işleyiş, görev, yetki ve sorumluluklarıyla, ilgili alt birimlerin üst birimlerle olan ilişkileri 18.02.1982 tarih ve 17609 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “*Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği*”nde düzenlenmiştir.

2547 sayılı yasanın muhtelif maddelerinde akademik teşkilata ilişkin düzenlenmiş olan hükümler akademik teşkilat yönetmeliğinde daha derli ve gruplanarak aynı şekilde hüküm altına alınmıştır. Bu durum yönetmeliklerin karakteristik özelliğinden kaynaklanmaktadır. Çünkü yönetmelikler, bir kanun ya da tüzüğe dayanarak, bu kanun ya da tüzüğün uygulanmasını sağlamak üzere çıkarılan açıklayıcı hukuki normlardır⁹. Yasada yer almayan usul ve esaslar daha detaylı olarak hüküm altına alınmıştır.

Akademik teşkilat yönetmeliğinin yükseköğretim kurumlarını düzenleyen 12'nci maddesinde “*yükseköğretim kurumları her biri ayrı bir eğitim-öğretim programı yürüten bölümlerden veya anabilim veya anasanat dallarından oluşur ve kanunla kururlar*”, hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca yönetmeliğin bölümleri düzenleyen 13'üncü maddesinin 3'üncü paragrafında da; “*bölümler, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın anabilim veya anasanat dallarından oluşur*”, hükmüne yer verilmektedir.

⁹ GÖZLER Kemal (2011), “Anayasa Hukukunun Genel Teorisi”, Ekin Yayınları, 1.Baskı, 2 Cilt, Bursa, s.366; GÖZLER Kemal (2009), “İdare Hukuku”, Ekin Yayınları, 2. Baskı, 2 Cilt, Bursa, s. 1246.

2547 sayılı yasanın 3/k maddesinde de; “*Bölüm: Amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün teşkil eden, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın anabilim ve anasanat dallarından oluşan; fakültelerin ve yüksekokulların eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama birimidir. Anabilim dalı ve anasanat dalları bilim ve sanat dallarından oluşur*”, hükümleri yer almaktadır.

Yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere bölüm başkanlıkları, anabilim dalı başkanlıkları ve anasanat dalı başkanlıkları bir yüksekokul organı değil; yüksekokul kurumu içerisinde yer alan bir birim olarak tanımlanmaktadır. Yasa ve yönetmelikte bir akademik birim olarak bölümün; birbirine yakın veya birbirini tamamlayan anabilim ve anasanat dallarından oluştuğu belirtilmektedir. Ancak yönetmeliğin 12’nci maddesinde yüksekokul alt birimleri olarak bölüm, anabilim ve anasanat dallarının bir bütün olmak yerine birbirinin alternatifi olarak teşekkül ettiği izlenimini verecek şekilde düzenlendiği görülmektedir. Bu birimler arasında “ve” bağlacı yerine “veya” bağlacı kullanılması bu izlenimin ortaya çıkmasındaki en önemli etkidir. Burada normlar arasında bir çatışma durumu mevcut değildir.

Bilindiği üzere akademik birim olan bölümler fakültelerde tesis edilmesinin yanında yüksekokullarda da (4 yıllık eğitim veren uygulamalı yüksekokullar ile 2 yıllık eğitim veren yüksekokullar/meslek yüksekokulları) tesis edilmiştir. Yasada ve yönetmelikte bölüm açıklanırken bağlı buldukları eğitim kurumları açısından bir ayırım yapılmadan hüküm tesis edilmiştir. Fakülteler ve 4 (dört) yıl süreli eğitim veren yüksekokullarda akademik birim olarak bölümler tesis edilmiştir. Bu bölümler içerisinde de anabilim veya anasanat dalı başkanlıkları oluşturulmuştur.

2 yıl süreli mesleki eğitim hizmeti verilen yüksekokullarda (meslek yüksekokulları) bölümler anabilim veya anasanat dalı başkanlıkları yerine programlardan oluşmaktadır. Ancak yasada ve yönetmelikte programlar bir birim olarak tanımlanmamış, bir faaliyet olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle YÖK kararları doğrultusunda meslek yüksekokullarında mevcut olan programlar uygulamada birim şeklinde olsalar da mevzuatta düzenlenmemişlerdir. Bu nedenle de programlara başkan ya da koordinatör ataması yapılamamaktadır. Meslek yüksekokullarında sıkça karşılaşılan program başkanı, program koordinatörü gibi atamaların mevzuatta karşılıkları bulunmamaktadır.

Avrupa Birliği uyum çalışmaları çerçevesinde daha önce çeşitli adlar altında açılan bölüm ve programlar ile ilgili yeni standartlar getirilerek uygulamada birlik sağlanmıştır. Meslek Yüksekokulları içerisinde açılan/açılabilir bölüm ve programların adları, ders içerikleri ve birimsel bağları YÖK tarafından yeniden belirlenmiştir.¹⁰ Atama yapılırken bu hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

D. Yüksekokulların İdari Teşkilatı (Yüksekokul Yönetim Örgütü)

Yüksekokulların organları 2547 sayılı yükseköğretim kanununda tanımlandıktan sonra bu organlara bağlı olarak çalışan/çalışacak olan birimler yasa koyucu tarafından aynı yasa içerisinde tanımlandığına değerlendirilmiştir. Geniş anlamda yüksekokul organlarına, dar anlamda ise bir organ olarak yüksekokul müdürüne (müdür ve yardımcılara) bağlı olarak faaliyette bulunan 2 (iki) adet birim (teşkilat) bulunmaktadır. Akademik birim (teşkilat) hakkındaki gerekli açıklamalar yukarıda ayrıntılı olarak ele alınmıştır. İdari birim (teşkilat) hakkında da çalışmamızın bu kısmında bilgi verilecektir.

2547 sayılı yasanın 51'inci maddesinde yükseköğretim üst kuruluşları, üniversiteler, fakülteler, enstitüler ve yüksekokulların yönetim örgütlerinin kimlerden oluşacağı hususunda hüküm konulmuştur. Yasanın 51/b maddesinde; “*Her fakültede, dekana bağlı ve fakülte yönetim örgütünün başında bir fakülte sekreteri, enstitü ve yüksekokullarda ise enstitü veya yüksekokul müdürüne bağlı enstitü veya yüksekokul sekreteri bulunur*”, hükmüne yer verilmektedir. İdari personelin görev yaptığı birim ve alt birimlerinin bir yönetim örgütü olduğu kanunda tartışmaya ihtiyaç duyulmayacak şekilde açıkça ifade edilmiştir. Dolayısıyla yüksekokul yönetim örgütü yüksekokul icra organı olan yüksekokul müdürüne (müdür ve yardımcılara) bağlı iki örgütten (birimden, teşkilattan) birisidir. Bu iki örgüt (akademik-idari) arasında hiyerarşik olarak bir alt-üst ilişkisi olmayıp; her ikisi de

¹⁰ Meslek yüksekokullarında kurulmuş/kurulabilecek bölümler ve bu bölümler altında açılan/açılabilir programlar için bkz.:

http://www.yok.gov.tr/documents/10279/18637/meslek_yuksekokulu_yeni_program_adlari_20120/664049da-fd6a-44c6-ad4e-b025aee498d7?version=1.0 (Erişim: 10.09.2013).

yüksekokul organları hiyerarşisi içinde alt birim olarak faaliyette bulunmaktadır.

2547 sayılı yasanın 51'inci maddesinde genel esasları düzenlenen yükseköğretim üst kuruluşları, üniversiteler, fakülteler, enstitüler ve yüksekokulların yönetim örgütlerinin ayrıntılı olarak düzenlenmesi 07.10.1983 tarihinde kabul edilip, 21.11.1983 tarih ve 18228 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 124 sayılı "Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile gerçekleştirilmiştir. Yüksekokul idari teşkilatı ve görevleri KHK'nın 38/b maddesinde açıklanmıştır. Bu madde;

"1. Yüksekokul İdari teşkilatı, yüksekokul sekreteri ile sekreterlik bürosundan ve ihtiyaca göre kurulacak öğrenci işleri, personel, kütüphane, mali işler ve destek hizmetler biriminden oluşur.

2. Bir yüksekokulda, 1'inci fıkrada sayılan birimlerin kurulmasına, ilgili üniversitenin önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca karar verilir.

3. Yüksekokul sekreteri ile sekreterlik bürosu ve varsa bağlı birimler, yüksekokulun idari hizmetlerinin yürütülmesinden sorumludurlar",

hükümlerini ihtiva etmektedir.

124 sayılı KHK'nın 38/b maddesinin 3'üncü fıkrasından da açıkça anlaşılacağı üzere yüksekokul sekreteri yüksekokulun idaresinden değil, idari hizmetlerin yürütülmesinden sorumludur. Bu sebeple de başında bulunduğu birimi ile birlikte yüksekokul yönetim organı olan yüksekokul müdürüne (müdür ve yardımcılara) bağlıdır. Yüksekokulların idaresi geniş anlamda yüksekokul organları, dar anlamda da organ olarak yüksekokul müdürü tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu organa bağlı akademik ya da idari birimlerin kendilerini yüksekokulu yönetmek ile görevli sayması ya da yüksekokul yönetiminin kendi görevlerini akademik – idari birimlere yaptırması hukuk dışı bir uygulamadır. Yasa ile tanımlanan görev ve yetkiler ancak yasaların öngördüğü şekilde devredilebilir. Yine yasa ve diğer mevzuatlar ile belirlenen görev ve yetkilerin aşılması hukuken gasp ve tecavüz fiillerini doğurur. Bu bağlamda yapılan/yaptırılan iş ve işlemlerde hukuki temelden yoksun olup; birçoğu adli ve idari müeyyideyi

gerektirmektedir. Yetki kamu düzeni ile ilgili olup, yetkisizlik yokluk sebebi veya idari işlemlerdeki hukuksal sakatlıktır¹¹.

II. MYO’LARDA YAŞANAN GÖREV VE YETKİ UYUŞMAZLIKLARI

A. Kavramsal Açıdan Uyuşmazlık Türleri

İdari işlemlerdeki uyuşmazlıklar doktrinde yetki uyuşmazlıkları adı altında incelenmektedir. Görev gaspı bir yetki uyuşmazlığı türü olan fonksiyon gaspı ile aynı anlamdadır¹². İdari işlemler ile ilgili karşılaşılan temel yetki uyuşmazlıkları; fonksiyon gaspı, yetki gaspı, yetki tecavüzü, ağır ve bariz yetki tecavüzüdür.

Fonksiyon gaspı: İdarenin yasama veya yargı organlarının görev alanına giren (bu organların yapması gereken) konularda, bu organların yerine geçerek işlem yapması durumunda ortaya çıkan sakatlıktır¹³. Doktrinde “işlev gaspı” ya da “görev gaspı” olarak ta ifade edilmektedir¹⁴. Fonksiyon gaspı şeklinde yapılan işlemlerin hukuki müeyyidesi “yokluk” olarak kabul edilir. Ancak bu tür işlemlerin büyük çoğunluğunun “yokluklarının tespit edilmesi” veya “iptal” edilmesi gerekmektedir¹⁵.

Yetki gaspı: İdareye tamamen yabancı veya resmi sıfatı sona ermiş, idare adına irade açıklamaya yetkili olmayan kişilerin idare adına yetkiliymiş gibi işlem yapması durumunda ortaya çıkan yetki sakatlığıdır. Bu tür işlemlere bazı istisnalar dışında “iptal” müeyyidesi uygulanır¹⁶.

Yetki tecavüzü: Bir idari makamın diğer bir idari makamın yetkili olduğu bir konuda veya yerde işlem tesis etmesi durumunda ortaya çıkan

¹¹ DİRDİMAN Ramazan Cengiz (2011), “İdare Hukuku”, Alfa Aktüel Yayınları, 4. Baskı, Bursa, s.542

¹² YILDIRIM Ramazan (2006), “İdare Hukuku Kavramları Sözlüğü”, Mimoza Yayınları, Konya, s.179

¹³ GÖZLER, (2009), s.810; GÜNDAY Metin (2011), “İdare Hukuku”, İmaj Yayıncılık, 10.Baskı, Ankara, s.142

¹⁴ YILDIRIM, (2006), s.162; GÖZÜBÜYÜK A.Şeref ve TAN Turgut (2012), “İdare Hukuku”, Turhan Yayınevi, 2 Cilt, Ankara, s.411

¹⁵ GÖZLER, (2009), s.813

¹⁶ GÖZLER, (2009), s.817

yetki sakatlığıdır. Yetki tecavüzü halinde “*iptal*” müeyyidesi söz konusu olur¹⁷.

Ağır ve Bariz Yetki Tecavüzü: Yapılan idari işlemin uzman olmayan bir kişi tarafından bile hemen anlaşılabilir düzeyde ağır ve açık olduğu yetki sakatlığı halidir. Yetki tecavüzün çok ağır ve açık işlendiği şeklindedir. Bu tür işlemlerin “*yok hükmünde*” olduğu kabul edilmektedir¹⁸.

Meslek yüksekokullarında yasama ya da yürütme organının görev alanına giren bir konuda işlem tesis etmesi pek olası bir durum değildir. Bu nedenle uygulamada fonksiyon gaspına söz konusu olmamaktadır. Görev süresi sona ermiş bir personelin eski görev yerinde işlem tesis etmesi ya da başka bir kurum ya da birimde görev yapmakta olan bir personelin yüksekokulda ya da yüksekokul adına işlem tesis etmesine uygulamada sıklıkla karşılaşılmamaktadır. Ancak bu olasılığın her zaman mümkün olabileceğini de dikkate almak gerekir.

Meslek yüksekokullarında sıklıkla karşılaşılan/karşılaşılabilecek yetki uyuşmazlıkları astın üstü yerine veya üstün astı yerine işlem tesis etmesidir. Daha az sıklıkla karşılaşılan bir diğer yetki uyuşmazlık şekli ise akademik birimler (özellikle bölüm başkanları) ile idari birimlerin (özellikle yüksekokul sekreteri) birbirinin görev alanına giren konularda işlem tesis etmesidir. Bahsedilen tüm bu durumlar “*yetki tecavüzü*” içerisinde değerlendirilmektedir.

B. Yetki Uyuşmazlıklarının Nedenleri ve Çözüm Önerileri

Meslek yüksekokullarında meydana gelen/gelebilecek olumsuz ast-üst ilişkileri ve görev-yetki uyuşmazlıkları ile bunlara bağlı olumsuz çalışma ortamının meydana gelmesindeki en önemli neden yüksekokul yönetsel yapısının bilgi eksikliği nedeniyle hukuk tekniğine aykırı olarak yorumlanmasından kaynaklanmaktadır. Çalışmamızın ikinci bölümünde mevzuat ışığında meslek yüksekokullarının organları ve bu organlara bağlı birimlerin (teşkilatların) yapısı, işleyişi ve birbiri ile olan ilişkisi açıklanmıştır. Söz konusu açıklamalar yapılırken çalışma hayatı içerisinde karşılaşılan/karşılaşılabilecek yanlış değerlendirme ve uygulamalar ortaya konmuştur.

¹⁷ GÖZLER, (2009), s.827

¹⁸ GÜNDAY, (2011), s.143

Çalışmamızın bu kısmına kadar olan açıklamalarımızda yüksekokulların hukuki düzenlemelerinin yer aldığı anayasanın 130'uncu maddesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası, 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında KHK ve Üniversitelerde Akademik Teşkilat Yönetmeliği arasında herhangi bir uyumsuzluğun olmadığını, normlar hiyerarşisi ve hukuk tekniğine uygun olarak tesis edildiğini, her bir hukuk normunun birbirini tamamlar nitelikte mevzuat oluşturduğunu ortaya koymaya çalıştık.

Her ne kadar yüksekokul ile ilgili yürürlükte olan mevzuat hükümleri arasında bir çelişki yaşanmamasına rağmen, uygulamada birçok sorun yaşandığı bilinen bir gerçektir. Özellikle merkez dışında bulunan yüksekokullarda yüksekokul müdürünün izin harici idari/akademik işleri nedeniyle okulda olamadığı zamanlarda müdür yardımcıları ve yüksekokul sekreterleri arasında yetki ve görev uyuşmazlıkları yaşanması sıkça karşılaşılan bir sorundur. Her ne kadar çalışmamızın ikinci kısmında bu sorunlara muhtelif yerlerde değinilmiş olsa da; bir bütün olarak sorunları ve çözüm önerilerini özetlemenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

1. Örgütsel Yapıdan Kaynaklanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Meslek yüksekokullarının örgütsel problemlerinin temelinde yüksekokul organları ile bu organlara bağlı idari ve akademik birimlerinin birbiri ile ilişkilendirilmesinin yanlış algılamaya yer vermeyecek şekilde düzenlenmemesinden ve bu birimlerin çalışma esaslarının günümüz ihtiyaçlarına cevap vermemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Öncelikle belirtmek gerekir ki mevzuatta tüm akademik kurumların yönetim yapısı organ olarak tanımlanmıştır. Bu organların idarecilerine (rektör, dekan ve müdürler) akademik ve idari konularda yardımcı olacak birer kurullar oluşturulmuştur. Aynı ayrı kurul tesis etme düşüncesi neticesinde de iki ayrı birimler (ve alt birimleri) tesis edilmiştir.

Her ne kadar belirli alanda uzmanlaşma, görev paylaşımı ve sonrasında daha nitelikli kararların alınabileceği düşüncesi genel kabul görse de eğitim kurumlarında iki farklı kurul tesis edilmesi kanaatimizce doğru bir uygulama değildir. Yüksekokullar açısından bir değerlendirme

yapılacak olursa; her iki kurulun tabi üyeleri(yöneticiler ve yardımcıları) aynı olmakla birlikte her iki kurulun tüm üyeleri de akademik personeldir. Yine her iki kurulun raportörü oy hakkı olmayan yüksekokul sekreteridir. Hatta tabi üyeler dışındaki birçok üyenin aynı anda her iki kurulda da üye olduğuna şahit olunmaktadır. Yüksekokul kurulunun çok aktif bir kurul olmadığı da dikkate alındığında bu iki kurulun tek çatı altında birleştirilmesinin daha isabetli olacağı düşünülmektedir.

2013 yılı içerisinde son şekli verilen, ancak olumlu ve yeterli ilgiyi görmediği için rafa kaldırılan¹⁹ ve yeniden çalışmalarına başlanıldığı bilinen Yeni YÖK Tasarısı'nda da görüşümüz paralelinde bir uygulama düşünüldüğü²⁰ tespit edilmiştir. Tasarının 17'nci maddesi "*meslek yüksekokulu müdürü ve meslek yüksekokulu yönetimi*" adı altında düzenlenmiştir. Yeni tasarıda yüksekokulların bir bütün olarak değerlendirilmemesi ve meslek yüksekokullarının yabancı diller yüksekokulu gibi 2 (iki) yıl süreli eğitim veren yüksekokullar ile 4 (dört) yıl süreli eğitim veren uygulamalı bilimler ve spor yüksekokulu gibi diğer yüksekokullardan ayrıştırılmış olması son derece önemli ve isabetli bir yaklaşımdır. Mevcut mevzuatımızda bir birim olarak tanımlanmayan bölümlere bağlı programlardan maddenin 6'ncı ve 7'nci fıkralarında bahsedilmektedir. Akademik ana birimler olan bölümlere (m.18-19) ve idari ana birim olan yüksekokul sekreterliğine (m.20) de ileri maddelerde değinilmiştir. Bölümlerin ele alındığı madde 18 de ise programlardan ve program koordinatörlüğünden bahsedilmemiştir. Dahası bölümler mevcut mevzuatımızda olduğu gibi tüm eğitim kurumları için ortak düzenlenmiştir. Mevcut mevzuatımızda var olan yüksekokul kurulu tasfiye edilerek, her bir program için daha aktif olarak görev yapacak olan program danışma kurulları düşünülmüştür. Bu kurullara tüm paydaşların temsil edilmesi öngörülmüş olmasına rağmen, paydaşlar hakkında teknik bir bilgiye yer verilmemiştir. Yüksekokul yönetim

¹⁹ İlgili yasa taslağı YÖK'ün resmi internet sitesinde artık yer almamaktadır. Söz konusu taslak metnine özel bir internet sitesinden erişim sağlanarak değerlendirme yapılmıştır. İlgili yasa taslağını incelemek için bkz.: http://tassausa.org/docs/2012_YOK_Yasa_Taslagi.pdf(Erişim: 10.09.2013)

²⁰ Bu düşünce hazırlanan eski taslaktaki hükümlerin incelemesi sonucu hâsıl olmuştur.

kurulu üyeleri ise mevcut yüksekokul kurulu üye sistemi şeklinde yeniden tesis edilmiştir.

Yeni tasarıda mevcut sorunların çözümüne yönelik ciddi adımlar atılmaya çalışıldığı dikkatlerden kaçmamaktadır. Ancak bu yoğun çalışmanın yansımaları olan taslak metninde hukuk tekniğine uygun olmayan düzenlemeler olduğu ve birçok problemin bu metinle çözüme kavuşamayacağı da düşünülmektedir. Bu nedenle yasa taslağının yeniden hazırlanmasının eğitim sistemimiz açısından iyi bir şans olabileceği kanaatindeyiz. Meslek yüksekokullarının tesisi ve teşkilatlandırılması ile ilgili olarak;

- Yükseköğretim mevzuatında yer alan kurum, organ, örgüt, birim, teşkilat, idare, yönetim gibi birbirinin aynı ya da yakın anlam ifade edilen terimlerin yanlış yorum ve algılamaya mahal vermeyecek şekilde kullanılması gerekmektedir. Bir kurumun yani örgütün organları aynı zamanda bu örgütün idari(yönetimsel) yapısını da meydana getirmektedir. Teşkilatlanması yani birimlere ayrılması bir bütünlük arz eder. Birbirinden bağımsız 3 (üç) farklı teşkilat yapısı tesis ederek bu teşkilatların birbiriyle bütünleşmiş tek bir teşkilat şeklinde düşünülmesini beklemek oldukça güçtür. Kaldı ki bu organ, teşkilat ve örgüt olarak adlandırılan bu yapıların tanımlanmasında kullanılan “*idare*” ve “*yönetim*” terimleri de idare hukuku açısından aynı anlama gelmektedirler²¹. Hukuki terimlerin özensiz ve hatalı kullanılması kavram kargaşalarına dolayısıyla da uygulamada birçok uyuşmazlığın ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

- Yüksekokulun genel idari iş ve işlemlerinin gerçekleştirildiği idari birimler (yüksekokul sekreterliği ve alt birimleri) 2547 sayılı yasanın 51’inci maddesinde “*yönetim örgütü*” adı altında, 124 sayılı KHK’nın 38’inci maddesinde de “*idari teşkilat*” olarak adlandırılmıştır. İdare ve yönetim kelimelerinin aynı anlama gelmesi gibi teşkilat ve örgüt terimleri de aynı hukuki alama ifade etmektedir. Organ terimi örgütlenme/teşkilatlanma sonrası meydana gelen bütünü parçaları, azaları, kısımları, birimleri, vb.’dir. Dolayısıyla mevzuatta düzenleme yapılırken bu kavramların yasa koyucu tarafından özensiz ve

²¹ YILDIRIM, (2006), s.582

hatalı kullanıldığı anlaşılmaktadır. Aynı olumsuz durum akademik birimlerin düzenlendiği normlarda da kendini göstermektedir.

- Mevcut mevzuatımızda organlar 2547 sayılı yasa düzenlenirken organlara bağlı akademik ve idari yapılardan farklı bölümlerde genel olarak bahsedilmiş. Ayrıntılara ayrı hukuki normlar ile sonradan tesis edilmiştir. Tasarı da ise; bu kalıbın bozulduğu görülmektedir. Organların düzenlendiği 17'nci maddede akademik bir birim olan programdan da bahsedilmektedir. Dahası akademik birimlerin ele alındığı kısımlarda programlardan hiç bahsedilmemektedir. Bir yandan üçlü ayrımı esas almaya devam ederken, bir yandan bu ayrıma aykırı olarak norm tesis edilmesi hukuk tekniğine uygun düşmemektedir. Kanaatimizce yüksekokul yönetsel (idari) yapısı organ – teşkilat gibi bir ayrıma gidilmeden tek bir maddede bir bütün olarak birbiriyle ilişkilendirildikten sonra ayrı maddelerde tekrar ele alınmalıdır. Hatta bu ayrı maddelerde düzenlenen birimler ile ilgili hükümler bir yönetmelikte tekrar düzenlenmelidir. Yürürlükte olduğu gibi ayrı ayrı normlarda düzenlenmesinin bazı olumlu neticeleri olsa da teşkilat yapılanmasının bir bütün olarak tek bir normda düzenlenmesi daha isabetli olacağı kanaatindeyiz.

- Yüksekokul müdür yardımcılarının görev tanımlarının yapılmamış olması uygulamada karşılaşılan uyuşmazlıkların en temel nedenidir. Yüksekokul mevzuatında müdür yardımcılarını hiçbir zaman ayrı bir maddede hatta ayrı bir fıkrada düzenlenmemiştir. Yüksekokul müdürü tanımlanırken yardımcılarını da müdür ile birlikte tanımlanmıştır. Yüksekokul müdürü bir organ olarak tanımlanırken, yardımcılarının da aynı organ içerisinde bir bütünlük oluşturması hukuka aykırı bir durum değildir. Ancak temel hukuk bilgisine ve hukuk tekniğine sahip olmayan akademik ve idari personelin kişi/organ farkını gözeterek mevzuatı doğru olarak anlayabilmesi/algılayabilmesi oldukça güçtür. Bu nedenle müdür yardımcılarının gerek müdür ile olan görev ve yetki ilişkisinin ve gerekse alt birimlerle olan hiyerarşik ilişkisinin daha anlaşılır bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Yeni yasa tasarısında aynı hatanın devam ettirildiği görülmektedir.

- Müdür yardımcılarının varlık nedeni yüksekokul müdürleridir. Akademik ve idari olarak yüksekokuldaki tüm işlerden sorumlu olan yüksekokul müdürünün tüm bu işleri tek başına yapmasını beklemek son derece yanlıştır. Özellikle merkez dışında kurulu olan

yüksekokulların müdürleri çoğunlukla merkezde bulunan fakültelerde de akademik çalışmalarına devam etmektedirler.²² Bu nedenle mesai saatlerinin çok büyük bir kısmını yüksekokul sınırları dışında geçirmek zorunda kalmaktadırlar. Resmi olarak izinli, görevli ya da raporlu olmadığı içinde yerine herhangi bir müdür yardımcısı resmi olarak vekil tayin edememektedirler. Bu durum yüksekokul müdürlerin az zamanda çok iş yapmak zorunda kalmasına neden olmaktadır. Bu durumun telafi edilebilmesi amacıyla müdür yardımcılarının sadece resmiyette değil, uygulamada da yüksekokul yönetimine katılması gerekir. Bu amaçla mutlaka yardımcıları arasında görev ve yetki dağılımının yapılması gerekmektedir. Görev ve yetki dağılımı yapılması ve bu dağılım sonucu yardımcıların üstlerine düzenli olarak hesap vermesi ve idari-akademik birimler arasındaki köprü görevinde imza yetkisini de kullanarak sorumluluk üstlenmesini mevzuatta da düzenlenmesi gerekmektedir.

• Yüksekokulun genel idari iş ve işlemlerinin gerçekleştirildiği idari birim olan yüksekokul sekreterliğinin “*yönetim örgütü*” ve “*idari teşkilat*” olarak adlandırıldığını belirtmiştik. Gerek 124 sayılı KHK’da ve gerekse 2547 sayılı yasada yüksekokul sekreterinin bu teşkilatın başı olup yüksekokul müdürüne bağlı olduğu ifade edilmektedir. Her iki normda da yüksekokul müdüründen kastedilenin kişi olmayıp organ olduğu gayet açıktır. Gerek hükümlerin düzenlendiği maddelerin yeri ve gerekse içeriğinden bu anlam kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Yönetim bilimleri ve idare hukuku prensiplerine göre de müdür ve yardımcıları arasında farklı bir basamağın (birimin) girmesi aradaki hukuki ilişkinin şeklini ve türünü değiştireceği için imkânsızdır. Zaten pratikte böyle bir düşünceye rastlanılmamaktadır. Ancak bölüm başkanlarının ve/veya yüksekokul sekreterinin müdür yardımcılarını basamağını atlayarak kendilerini doğrudan müdür yardımcısı olarak görmeleri daha doğrusu müdür yardımcılarını eşdeğer görmeli uygulamadaki en büyük sıkıntıdır. İdari kararların, iş ve işlemlerinin akademik iş, işlem ve kararlara oranla çok daha fazla olması ve genelde

²² 2008 yılında yapılan bir çalışmada 239 yüksekokul müdüründen 149’unun (% 62,3) farklı bir akademik birimde öğretim elemanı olarak görev yaptığı tespit edilmiştir (BAHŞİ Nermin (2011), “Meslek Yüksekokullarının Sorunları ve Yöneticilerinin Tutum ve Davranışları Üzerine Bir Araştırma”, Ç.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 20(2), s.169-170)

çok daha kısa sürede gerçekleştirilmesi gerekmesi sekreter ve müdür yardımcılarının karşı karşıya gelmelerini daha çok arttırmaktadır. Yanlış anlaşılmaya neden olan ifadelerin yeni yasa tasarısında da varlığını koruduğu görülmüştür.

- Meslek yüksekokulları, müdür ve yardımcıları tarafından yönetilmesi gerekirken ve yüksekokul kurulu ile yüksekokul yönetim kurulunun bu yönetsel faaliyete yetkileri doğrultusunda iştirak etmesi gerekmektedir. Ancak uygulamada yapılması gereken bu iştirak yönetim kurullarında oy hakkı bile bulunmayan yüksekokul sekreterinden beklenilmektedir. Yüksekokul müdürü dışındaki tüm birimlerin yetkileri özel ve sıralı yani sayılmış yetkililerdir. Bu yetkilerin dışına çıkılabilmesi de mümkün değildir. Müdür yardımcılarının yetkileri ise yüksekokul müdürünün uygun gördüğü görev ve yetki dağılımında kendisini göstermektedir. İdari ve akademik birimler ile müdür arasında bir köprü görevi gören müdür yardımcıları, görev dağılımına göre bu birimleri koordine ederler. Hukuken olması gerekenin uygulanmasında ise maalesef tüm işlerin yüksekokul sekreterince yapılması ve sonucunun takip edilmesi beklentisinin olduğu görülmektedir. Meslek hayatımızda yaşadığımız tecrübeler ve gözlemlerimiz sonucu bazı istisnalar dışında yüksekokul sekreterlerinin görev ve yetkilerini aşarak kendisini müdür yardımcısı hatta müdür yerine geçmeye çalışmadıkları, tam tersine müdür yardımcılarının hatta bölüm başkanlarının kendi görev alanına giren iş ve işlemleri yüksekokul sekreterine yaptırmaya çalıştığı tespit edilmiştir. Belirli bir mesleki geçmiş ve birikim sorası bu göreve gelen yüksekokul sekreterleri okuldaki tüm işleri takip etmek zorunda kaldıkları için ister istemez belirli bir dönemden sonra yüksekokul müdürü konumunda hareket etmeye zorlanmaktadırlar.

- Yüksekokul kurulu ve yüksekokul yönetim kurulunun tesis ve görevlerinin ifasıyla ilgili yerindelik incelemesi yapmak çalışmamızın kapsamı dışındadır. Yerindelik yerine hukukilik esasına dayalı bir çalışma yapmamız nedeniyle nasıl bir kurul ya da kurullar tesis edilmeli konusunda ayrıntılı bir beyanda bulunulmayarak bu hususta yukarıda verdiğimiz bilgiler ile iktifa edilecektir. Bu konuda yüzeysel de olsa bilgi verilme nedeni yeni kamu yönetimine uygun düzenlemeler yapılırken bu kısma dokumamanın vereceği olumsuzlukları önceden bertaraf edebilmektir.

2. Eğitim Yetersizliğinden Kaynaklanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Ülkemizde yükseköğretim düzeyinde mesleki eğitim hizmetinin verildiği meslek yüksekokullarının akademik ve idari yapısı ile bu yapıyı oluşturan personelin görev ve yetkilerinin tanımlanması konusunda mevzuat açısından ciddi bir eksiklik bulunmamaktadır. Ancak yapılan tanımlamalar haricinde uygulamalar yapıldığı da bilinen bir gerçektir. Bunun en önemli nedenleri bilgi eksikliği ve denetim yetersizliğidir.

İdari personele temel ve mesleki memurluk eğitiminden sonra periyodik olarak yeterli mevzuat eğitimleri verilmemesi ve bilgi düzeylerinin belirli dönemlerde kontrol edilmemesi zamanla değişen hukuki normların uygulanmasında bazı hatalara ve aksaklıklara neden olmaktadır. Meslek yüksekokulu yönetiminde görev alan/alacak olan akademik personele de görevleri ile ilgili eğitim verilmemesi bu hataların ve aksamaların artmasına neden olmaktadır. Kaldı ki akademik personelin aday memurluk sürecine tabi olmamaları nedeniyle temel ve mesleki memurluk eğitiminden mahrum kalmaları da konumuz açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Temel hukuk bilgisi eğitiminin dahi verilmediği fakültelerden mezun olan çok sayıdaki akademik personelin yöneticilik görevi esnasında mevzuat incelemesi ve hukuk tekniği içerisinde bu normları değerlendirerek uygulayabilmesi oldukça güçtür. Kaldı ki ciddi ders yükü olan ve aynı zamanda öğrencilerin ders dışı kişisel/mesleki gelişimi ile de yoğun zaman harcayan akademik personelin bu bilgileri görevleri esnasında öğrenebilmeleri pek muhtemel değildir.

2010 yılında yapılan bir çalışmada 1025 akademik personel üzerinde yapılan bir anket çalışmasında 535 (%52.2) öğretim elemanın şu an da ya da geçmişte yöneticilik görevi almamış olmasına rağmen 291 (%28.4) kişinin halihazırda, 199 (%19.4) kişinin de daha önceden olmak üzere 490 (%47.8) öğretim elemanın yöneticilik yaptığı, tüm öğretim elemanlarının da %79'unun şu ana kadar hiçbir yöneticilik ve mevzuat eğitimi almadığı tespit edilmiştir²³. Yöneticilerimizin ve olası yönetici

²³ TOPRAKÇI Erdal ve BİLBAY Asuman (2011), “Üniversite Yöneticilerinin Yeterlikleri”, Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar Bildiriler Kitabı, 2.Cilt, İstanbul, 2011, s.1539

adaylarımızın mevcut yöneticilik ve mevzuat bilgisi ile bu bilgiler ışığında gerçekleştirdiği olumsuz ve isteksiz yöneticilik faaliyetlerinin pek iç açıcı olmayan neticeleri başka bir çalışmada da gözlemlenmiştir. Yüksekokul yöneticilerinin kişisel ve örgütsel vizyonlarını ölçme amaçlı yapılan ve 153 müdür ile 251 müdür yardımcısı olmak üzere toplamda 404 yöneticinin katıldığı başka bir anket çalışmasında; yüksekokul müdürlerinin ideallerinde akademik personel yerine profesyonel yöneticiler tarafından yönetilen bir meslek yüksekokulu olduğu tespit edilmiştir²⁴.

SONUÇ

1950’li yıllarda temelleri atılan meslek yüksekokullarının 2-3 yıl süreli ön lisans düzeyinde eğitim vermesi ülkemizde 1974 yılından itibaren üniversiteler bünyesinde başlamıştır. 1975 yılında Milli Eğitim Bakanlığı da YAY-KUR (Yaygın Öğretim Kurumu) adı altında ön lisans eğitimleri vermiştir. MEB tarafından açılan meslek yüksek okulları, eğitim enstitüleri ve konservatuarlara diğer bazı bakanlıklara bağlı meslek yüksekokulları da eklenmiştir. 1981 yılında 2547 sayılı yasa ile tüm yükseköğretim kurumları tek çatı altında toplanmış ve YAY-KUR eğitim metodu 1982 yılı itibariyle açıköğretim şeklinde devam etmiştir. 1990’lı ve 2000’li yıllarda yeni kamu yönetimi anlayışı doğrultusunda işletme yönetimine özgü birçok ilke örgütsel ve yönetsel bir değer olarak eğitim kurumlarımızda da yerini almaya başlamıştır.

Özellikle küreselleşmenin etkisiyle yaşanan yeni gelişme ve etkileşimler verilen eğitim hizmetinin nitelik ve niceliğinde değişikliklere neden olduğu gibi örgütsel dönüşümleri de beraberinde getirmiştir. Artık yüksekokullar paydaş olan öğrenci, öğrenci aileleri ve sanayi kuruluşları kısa ve etkili bir etkileşim-iletişim içerisinde yer almak zorundadırlar. Böyle bir etkileşim de ancak kurumsallaşmış bir örgüt ile profesyonel örgüt kültürüne sahip örgüt yöneticileri ve çalışanlarıyla mümkün olabilir.

Çalışmada yüksekokul teşkilatında yaşanan/yaşanabilecek görev ve yetki uyumsuzlukları tespit edilerek bu uyumsuzluklar nedeniyle ortaya

²⁴ BÜTE Mustafa (2010), “Meslek Yüksekokulu Yöneticilerinin Kişisel ve Örgütsel Vizyonları”, Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi, Sayı: 24(4), s.191

çıkan/çıkabilecek sorunlara çözüm önerileri sunulmuştur. Mevzuata aykırı olarak gerçekleştirilen bu uygulamaların en önemli nedenleri yükseköğretim sekreterlerinin görev ve yetkilerinden uzaklaştırılarak istihdam edilmeye çalışılması ile müdür yardımcılarının görev ve yetki tanımlarının yapılmaması ve/veya yöneticilik vasıflarının yalnızca birkaç işle sınırlı tutulmasıdır.

Toplumumuz yakın zamana kadar yöneticilere bina sorumlusu olarak değer atfederken, artık üstün yeteneklerle donatılmış, örgütsel yapıyı her açıdan en iyi şekilde yöneten ve yönlendiren bir aktör olarak değer vermektedir. Bu değer ve beklentinin karşılanabilmesi için mesleki ve mevzuat bilgisi yeterli, yöneticilik bilgi ve becerileriyle donatılmış örgüt liderlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle yükseköğretim müdürüne karşı görev alanlarında sorumlu olan müdür yardımcılarının, bölüm başkanlarının ve yükseköğretim sekreterlerinin periyodik eğitimlerden geçirilerek örgüt kültürünü içselleştirmeleri sağlanmalıdır. Bu kültürün tüm yükseköğretim örgütüne (teşkilatına) yayılması ve müstakbel yöneticilerin daha iyi bir donanıma kavuşabilmesi için aynı eğitimlerin diğer idari ve akademik personele de verilmesi gerekmektedir. Verilen eğitimler neticesinde kazanılan bilgi ve yeteneklerin belirli dönemlerde sınanması kalite standartlarını daha çok arttıracaktır. Bu eğitimlerin verilmemesi nedeniyle kurum içinde çatışmalar meydana gelebilir. Çatışmalar taraflar arasındaki işbirliği yapma duygusunu azaltabilir; çalışanları işinden ve işyerinden uzaklaştırabilir. Fikir ve görüş ayrılıkları, alınması gereken kararları geciktirebilir²⁵. Bu nedenle çalışmamızda etraflıca açıklanan çatışma ve uyuşmazlıkların nedenleri iyi anlaşılacak şekilde çözüm önerilerinin dikkate alındığı yeni bir mevzuat çalışması yapılmalıdır. Ayrıca mevzuata aykırı uygulamaların önüne geçilerek tüm personelin görev ve sorumlulukları çerçevesinde yetki kullanması denetlenerek, iş ve işlemlerini başkası aracılığıyla yerine getirmesi engellenmelidir.

²⁵ TOPALOĞLU Cafer (2011), “Yönetim Kuramları ve Örgütsel Çatışmalar”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, Sayı: 6(1), s.260

KAYNAKÇA

BAHŞI, Nermin, “*Meslek Yüksekokullarının Sorunları ve Yöneticilerinin Tutum ve Davranışları Üzerine Bir Araştırma*”, **Ç.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı: 20(2), 2011, s.165-178.

BÜTE, Mustafa, “*Meslek Yüksekokulu Yöneticilerinin Kişisel ve Örgütsel Vizyonları*”, **Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi**, Sayı: 24(4), 2010, s.175-193.

DERDİMAN, Ramazan Cengiz, **İdare Hukuku**, Alfa Aktüel yayınları, 4. Baskı, Bursa, 2011.

GÖZLER, Kemal, **İdare Hukuku**, Ekin Yayınları, 2. Baskı, 2 Cilt, Bursa, 2009.

GÖZLER, Kemal, **Anayasa Hukukunun Genel Teorisi**, Ekin Yayınları, 1.Baskı, 2 Cilt, Bursa, 2011.

GÖZÜBÜYÜK, A.Şeref ve TAN, Turgut, **İdare Hukuku**, Turhan Yayınevi, 2 Cilt, Ankara, 2012.

GÜNAY, Durmuş, “*Üniversitenin Neliği, Akademik Özgürlük ve Üniversite Özerkliği*”, First International Kongress on University Education in the 21 st Century, Fatih Üniversitesi, İstanbul, 2004.

http://www.durmusgunay.com/linkler/12.%C3%9Cniversitenin%20Neli%C4%9Fi,%20Akademik%C3%96zg%C3%BCr%C3%BCkve%C3%9Cniversite%C3%96zerkli%C4%9Fi_.pdf (Erişim: 10/09/2013)

GÜNAY, Durmuş ve GÜNAY, Aslı, “*1933’den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler*”, **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, Sayı: 1(1), 2011, s.1-22.

GÜNDAY, Metin, **İdare Hukuku**, İmaj Yayıncılık, 10.Baskı, Ankara, 2011.

İLYAS, İbrahim Emre, **Yükseköğretimin Finansmanı: Türkiye İçin Model Önerisi**, Kalkınma Bakanlığı Yayınları, 1.Baskı, Ankara, 2012.

KÜÇÜKCAN, Talip ve GÜR, Bekir S., **Türkiye’de Yükseköğretim: Karşılaştırmalı Bir Analiz**, Seta Yayınları, 1.Baskı, Ankara, 2009.

TOPALOĞLU, Cafer, “*Yönetim Kuramları ve Örgütiçi Çatışmalar*”, **Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, Sayı: 6(1), 2011, s.249-265.

TOPRAKÇI, Erdal ve BİLBAY, Asuman, “*Üniversite Yöneticilerinin Yeterlikleri*”, Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar Bildiriler Kitabı, 2.Cilt, İstanbul, 2011, s.1536-1542.

YILDIRIM, Ramazan, **İdare Hukuku Kavramları Sözlüğü**, Mimoza Yayınları, Konya, 2006.

YÜCEL, Cemil ve KARATAŞ, Ebru ve DEMİRHAN, Gökhan, “*Yükseköğretim Kurumlarının Sınıflandırılması*”, 7.Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi Bildiriler Kitabı, Pegem Akademi Yayınları, Malatya, 2012.

<http://www.mevzuat.gov.tr/> (Erişim: 10.09.2013)

<http://www.tassausa.org/> (Erişim: 10.09.2013)

<http://www.yok.gov.tr/> (Erişim: 10.09.2013)